

บทที่ 5

อุปสงค์และอุปทานทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม

ในบทนี้จะได้กล่าวถึงผลที่ได้จากการศึกษา ทั้งด้านตลาดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เน้นด้าน โครงสร้าง ทักษะคน และความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในกลุ่มนักท่องเที่ยว 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวทั่วไป และกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงเกษตร ข้อมูลการให้บริการของผู้ประกอบการนำเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมที่มีอยู่ในปัจจุบัน นอกจากนี้จะได้เสนอผลการศึกษาด้านอุปสงค์การท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้แก่ แหล่งเกษตรกรรมในพื้นที่ศึกษาที่มีศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ผลการศึกษาในประเด็น ดังกล่าว ประกอบด้วย

- 5.1 อุปสงค์ทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม
- 5.2 อุปทานทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม
- 5.3 การบริการการตลาดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม
- 5.4 ลักษณะเฉพาะของเกษตรกรรมที่สนับสนุนโครงข่ายการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา

5.1 อุปสงค์ทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม

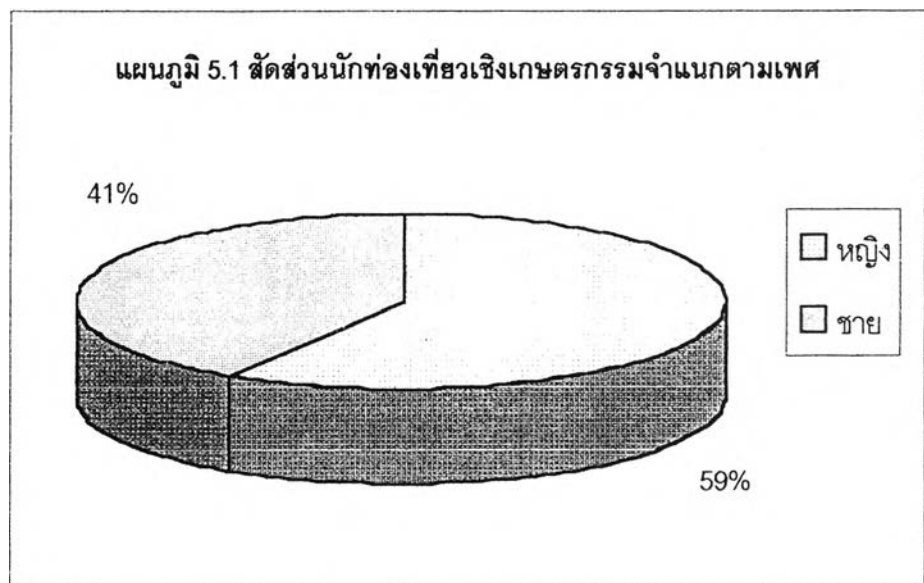
ในการศึกษาตลาดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจข้อมูล โดยการใช้แบบสอบถามนักท่องเที่ยว 2 กลุ่ม ดังนี้

- 1) กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม ได้แก่ นักท่องเที่ยวผู้ที่ให้ความสนใจกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมเป็นพิเศษ โดยเก็บตัวอย่างจำนวนรวมทั้งสิ้น 100 ชุด ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ จากนักท่องเที่ยวที่เดินทางกับบริษัท / กลุ่มนำเที่ยวเชิงเกษตรกรรม และนักท่องเที่ยวที่เดินทางด้วยตนเองในแหล่งเกษตรกรรมที่เปิดตัวเป็นแหล่งท่องเที่ยวแล้ว จากข้อมูลของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้แก่ สวนอุ้งน้ ชาติวิ เดอ เลย จังหวัดเลย สวนดอกไม้เมืองพร จังหวัดนครราชสีมา สวนล้ มคลอง 11 จังหวัดปทุมธานี สวนพฤกษศาสตร์สิริภิติ จังหวัดเชียงใหม่ โดยเก็บข้อมูลในช่วงเดือนสิงหาคม - ธันวาคม 2542
- 2) กลุ่มนักท่องเที่ยวทั่วไป ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยเก็บตัวอย่างจำนวนรวมทั้งสิ้น 100 ชุด ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ จาก

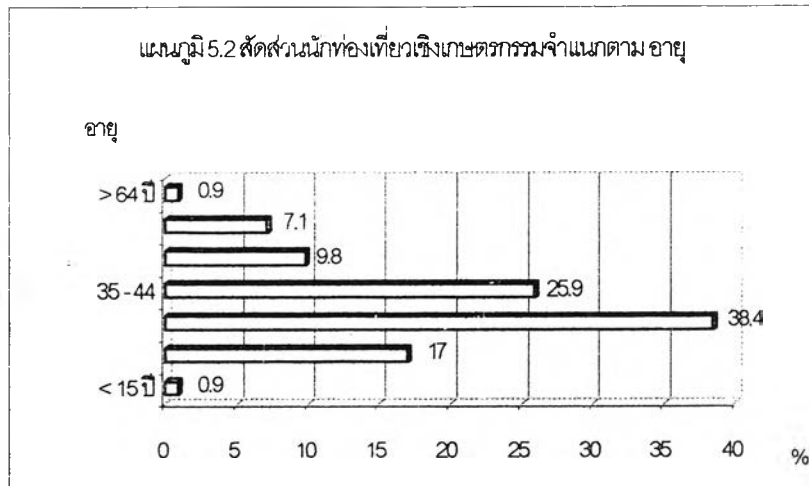
นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ทั้ง 3 ประเภท ตามที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจัดแบ่งไว้ ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ เก็บข้อมูลที่ ชายหาดบางแสน อำเภอมือเมือง จังหวัดชลบุรี แหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณสถานและโบราณคดี เก็บข้อมูลที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แหล่งท่องเที่ยวประเภทเทศกาล งานประเพณี กิจกรรมและวิถีชีวิต เก็บข้อมูลในงานเทศกาลเที่ยวเมืองไทย ที่ ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ กรุงเทพมหานคร โดยเก็บข้อมูลในช่วงเดือนสิงหาคม - ธันวาคม 2542

5.1.1 ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม

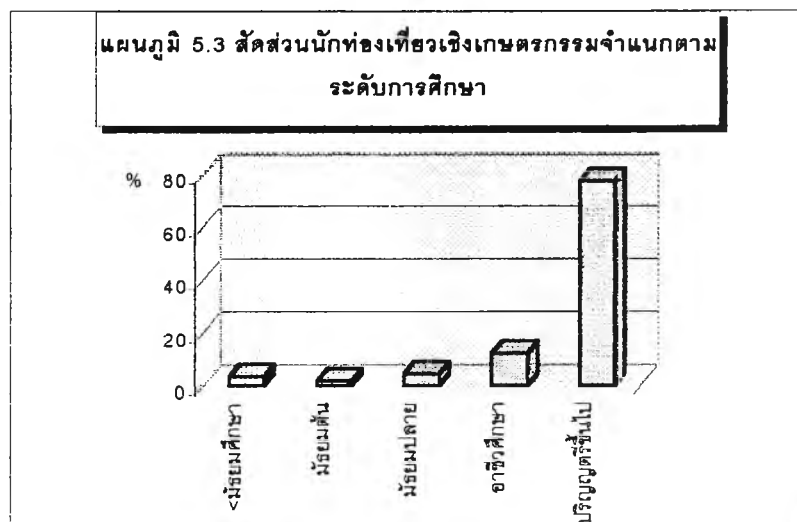
จากการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือมี สัดส่วน ร้อยละ 58.9 ต่อ 41.2 (แผนภูมิ 5.1) และเมื่อพิจารณาตามกลุ่มอายุ พบว่า นักท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมกระจายอยู่ในกลุ่มวัยทำงานเป็นส่วนใหญ่ คือ กลุ่มอายุ 25 - 34 ปี และกลุ่มอายุ 35 - 44 ปี มีสัดส่วนถึงร้อยละ 38.4 และ 25.9 (แผนภูมิ 5.2) ตามลำดับ วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับอุดมศึกษาหรือปริญญาตรีขึ้นไปถึงร้อยละ 77.7 รองลงมาเป็นระดับอาชีวศึกษา คือร้อยละ 12.5 (แผนภูมิ 5.3)

ที่มา : การสำรวจ

ที่มา : การสำรวจ

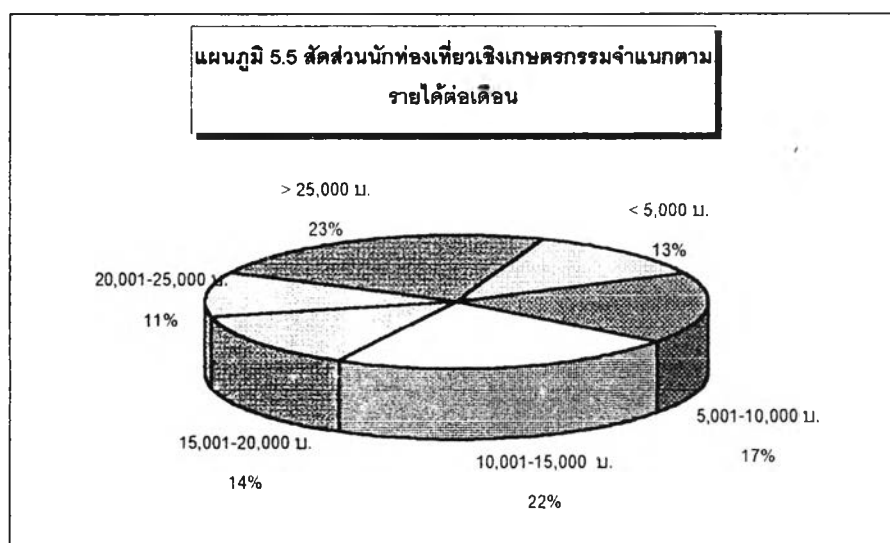
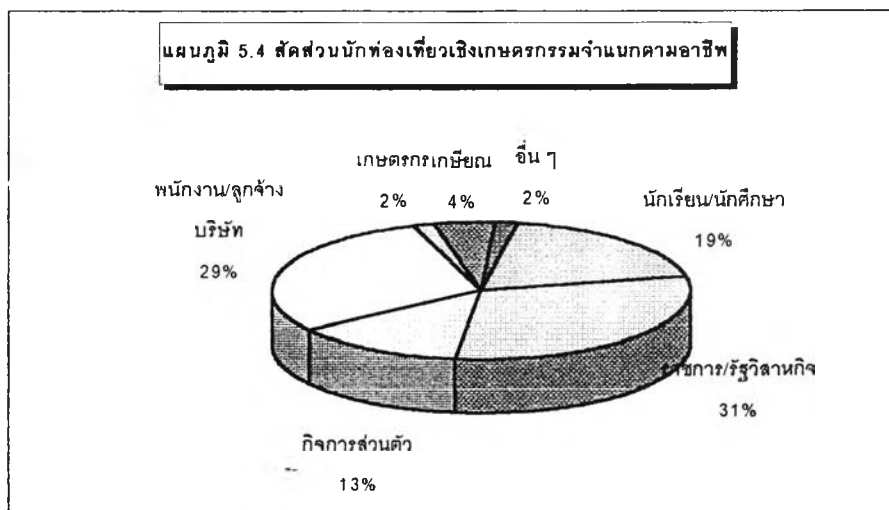

ที่มา : การสำรวจ

5.1.2 อาชีพและระดับรายได้

กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพ รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ โดยมีในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกับกลุ่มพนักงาน / ลูกจ้างบริษัท คือร้อยละ 30.4 และ 29.5 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มผู้เกษียณอายุและกลุ่มเกษตรกรรมมีบ้างเล็กน้อย คือ ร้อยละ 4.5 และ 1.8 ตามลำดับ (แผนภูมิ 5.4) เป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมส่วนใหญ่มีระดับรายได้ค่อนข้างสูง คือ มีรายได้มากกว่า 25,000 บาท ถึง ร้อยละ 23.4 ใกล้เคียงกับกลุ่มผู้มีรายได้ระหว่าง 10,001-15,000 บาท คือ ร้อยละ 22.5 รองจาก 2 กลุ่มดังกล่าว

คือมีรายได้ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท และ 15,001 – 20,000 บาท หรือมีสัดส่วนร้อยละ 17.1 และ 13.5 ตามลำดับ (แผนภูมิ 5.5)

ที่มา : การสำรวจ

5.1.3 พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม

จากการสอบถามนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาในแหล่งเกษตรกรรมแต่ละแห่งที่ไปเก็บตัวอย่างนั้น ส่วนใหญ่ร้อยละ 75 ไม่เคยมาท่องเที่ยวในแหล่งนั้นๆมาก่อน แต่ร้อยละ 58.6 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเคยเดินทางไปท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมอื่น ๆ มาแล้ว

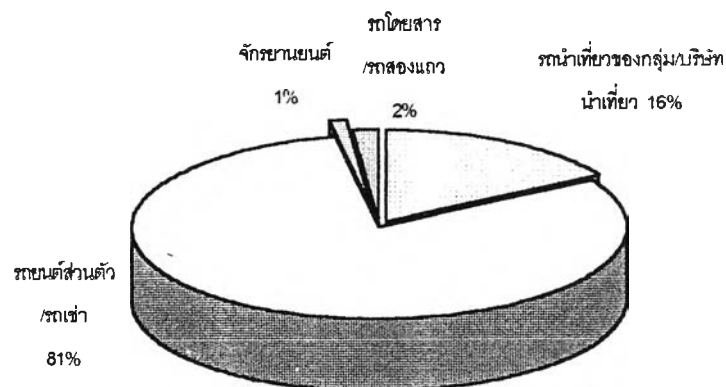
ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นิยมจัดการเดินทางด้วยตัวเองถึงร้อยละ 80.2 มีเพียงร้อยละ 19.8 เท่านั้น ที่นิยมเดินทางโดยใช้บริการผ่านบริษัทนำเที่ยว และเลือกเดินทางกับกลุ่มเพื่อนมากที่สุดถึงร้อยละ 58.93 รองลงมาคือเดินทางกับครอบครัว ร้อยละ 32.14 มีผู้นิยมเดินทางคนเดียวร้อยละ 7.14 เท่านั้น (ตาราง 5.1) สำหรับพาหนะในการเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวเกษตรส่วนใหญ่ กลุ่มตัวอย่างจะใช้รถยนต์ส่วนตัว/รถเช่า ถึงร้อยละ 80.9 รองลงมาคือใช้รถนำเที่ยวของกลุ่มหรือบริษัทนำเที่ยว เพียงร้อยละ 16.4 มีส่วนน้อยที่ใช้รถโดยสาร รถสองแถว หรือรถจักรยานยนต์ คือร้อยละ 1.8 และ 0.9 ตามลำดับ (แผนภูมิ 5.6)

ตาราง 5.1 พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม

รายการ	ร้อยละ
การจัดการการเดินทาง	100
จัดการเดินทางเอง	80.2
ใช้บริการบริษัทนำเที่ยว	19.8
ลักษณะการเดินทาง	100
เดินทางคนเดียว	7.14
เดินทางกับกลุ่มเพื่อน	58.93
เดินทางกับครอบครัว	32.14
อื่น ๆ	1.79

ที่มา : การสำรวจ

แผนภูมิ 5.6 สัดส่วนนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม จำแนกตามพาหนะเดินทาง

ที่มา : การสำรวจ

ในการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งเกษตรกรรมของนักท่องเที่ยวขณะที่เก็บตัวอย่างนั้น นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 92.8 ไม่ได้พักค้างคืนในแหล่งเกษตรกรรม ซึ่งหมายถึงเป็นการท่องเที่ยวในแหล่งเกษตรกรรมแบบแวะเยี่ยมชมเท่านั้น มีเพียงร้อยละ 7.2 ของนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมเท่านั้น ที่พักในแหล่งเกษตรกรรม โดยเข้าพักในที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว เช่น บังกะโล หรือบ้านพักรับรองถึงร้อยละ 75.0 มีเพียงร้อยละ 25 ของนักท่องเที่ยวที่พักค้างคืนในแหล่งเกษตรกรรมเท่านั้นที่พักร่วมกับเกษตรกรในพื้นที่ (ตาราง 5.2)

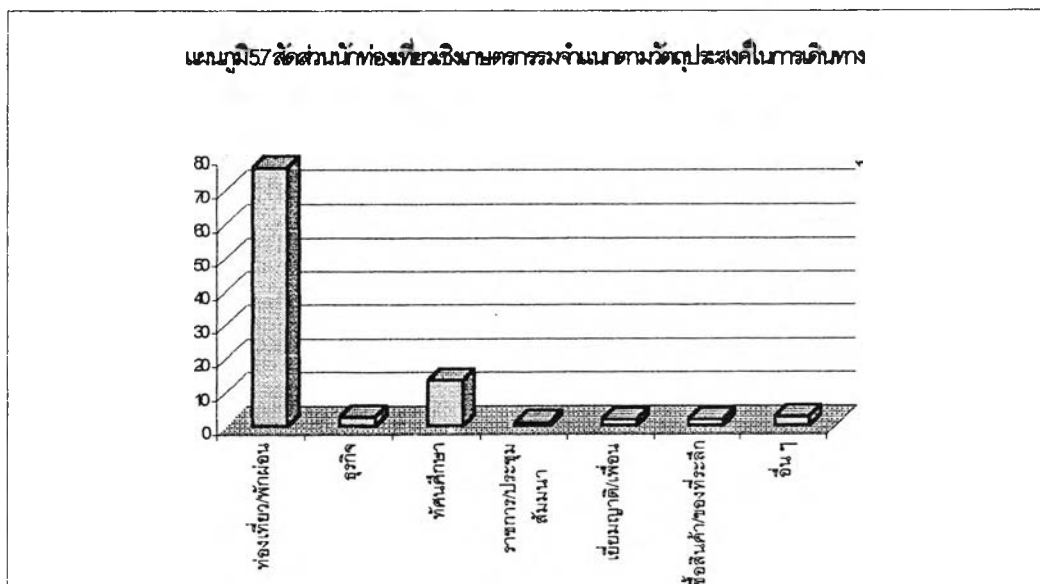
ตาราง 5.2 รูปแบบการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม

รูปแบบการท่องเที่ยว	สัดส่วน(%)
ทัศนศึกษา / แวะชม	92.8
พักค้างคืนในแหล่งเกษตรกรรม	7.2 (100)
(พักในที่พักนักท่องเที่ยว)	(75)
(พักร่วมกับเกษตรกร)	(25)

ที่มา : การสำรวจ

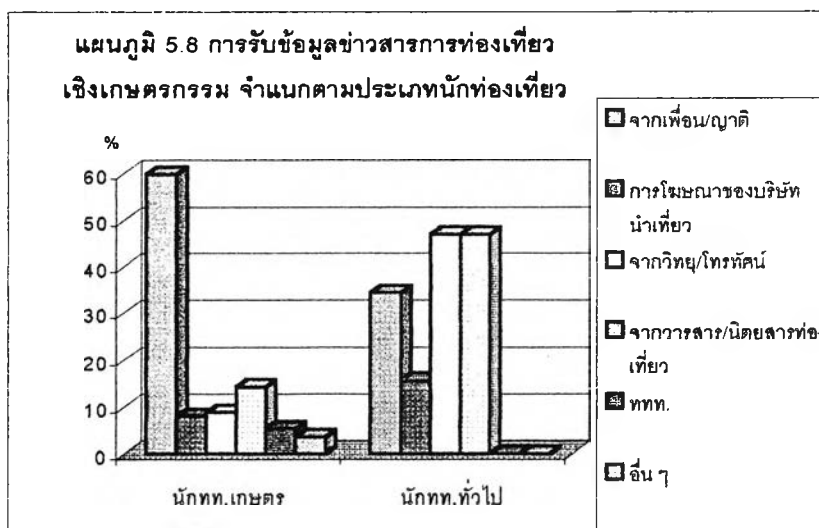
5.1.4 วัตถุประสงค์ในการเดินทางและการรับข้อมูลข่าวสาร

กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมส่วนใหญ่ร้อยละ 76.4 เดินทางมาท่องเที่ยวในแหล่งเกษตรกรรมด้วยวัตถุประสงค์เพื่อท่องเที่ยวและพักผ่อน รองลงมาคือเพื่อทัศนศึกษาด้านเกษตรกรรม ร้อยละ 13.6 วัตถุประสงค์อื่นๆ ได้แก่ เพื่อธุรกิจ เยี่ยมญาติ/เพื่อน ตลอดจนซื้อของและอื่นๆ เพียงร้อยละ 2.7,1.8,1.8 ตามลำดับ (แผนภูมิ 5.7)

ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่เดินทางมาในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ที่ผู้ศึกษาไปเก็บข้อมูลนั้น จะรู้จักสถานที่ดังกล่าว จากเพื่อนหรือญาติ เป็นส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 59.8 รองลงมาจะรู้จักสถานที่นั้นจากวารสารหรือนิตยสารการท่องเที่ยวในสัดส่วนร้อยละ 14.3 รู้จักจากวิทยุหรือโทรทัศน์ร้อยละ 8.9 รู้จักจากการโฆษณาของบริษัทนำเที่ยวเพียงร้อยละ 8.01 เป็นที่น่าสังเกตว่าในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดนี้ มีบางส่วนที่ได้รับทราบข้อมูลจาก การให้ข่าวสารการท่องเที่ยวจาก สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือเขต 1 (นครราชสีมา) ถึงร้อยละ 5.4 รวมทั้งจาก ททท. ที่ไม่ระบุสำนักงานอีกร้อยละ 0.9

เมื่อทำการศึกษาในกลุ่มนักท่องเที่ยวทั่วไป พบว่ากลุ่มตัวอย่างดังกล่าวเพียงร้อยละ 33.3 เท่านั้นที่รู้จักการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม อย่างไรก็ตามมีเพียงร้อยละ 28.1 ที่เคยเดินทางท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม โดยที่นักท่องเที่ยวทั่วไปที่รู้จักการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมกรรรม ส่วนใหญ่รู้จักจากสื่อ วิทยุ โทรทัศน์ ซึ่งมีสัดส่วนเท่ากับผู้ที่รู้จักจากสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น วารสาร / นิตยสารการท่องเที่ยว โดยมีจำนวนร้อยละ 46.9 เท่ากัน นอกจากนี้ยังมีผู้ที่รู้จักการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมจาก เพื่อน / ญาติ ร้อยละ 34.4 รู้จักจากการโฆษณาของบริษัทนำเที่ยวเพียงร้อยละ 15.6 เท่านั้น (แผนภูมิ 5.8)

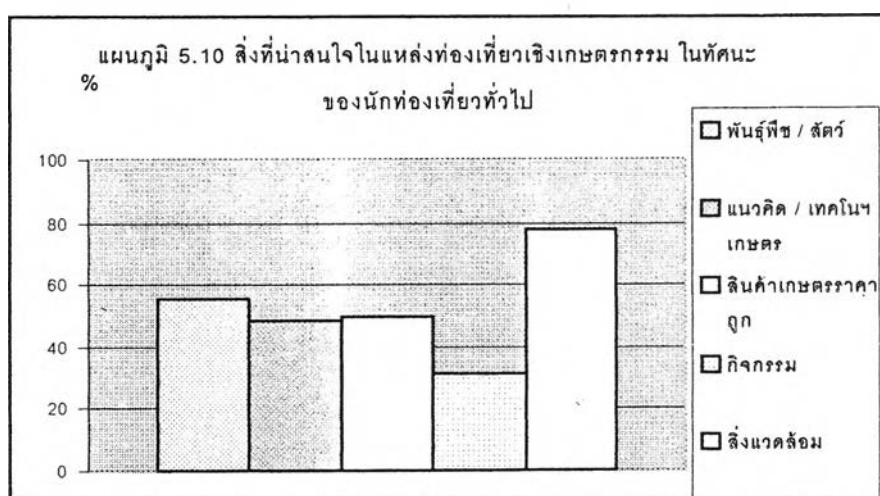
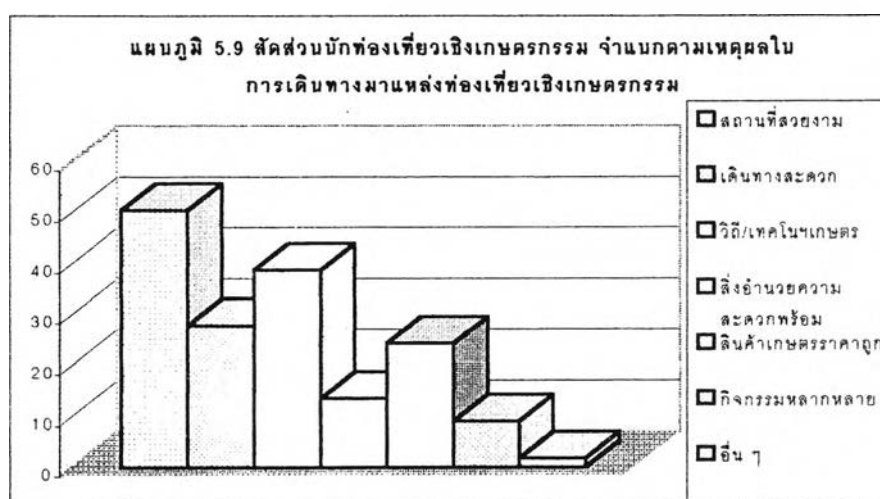
ที่มา : การสำรวจ

5.1.5 ความคิดเห็นและทัศนคติ

จากการสอบถามถึงเหตุผลในการเดินทางมาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรนี้ นักท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมส่วนใหญ่ร้อยละ 50.5 เดินทางมาเพราะความสวยงามของสถานที่ รอง

ลงมาร้อยละ 38.7 เดินทางมาเพราะความน่าสนใจด้านเกษตรกรรม เช่น วิถีเกษตร เทคโนโลยีทางเกษตร นอกจากนี้ยังเดินทางมาเพราะความสะดวกในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว มีสินค้าเกษตรราคาถูก มีสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการทางการท่องเที่ยวพร้อม โดยมีสัดส่วนร้อยละ 27.9 , 24.3 ,13.5 ตามลำดับ (แผนภูมิ 5.9)

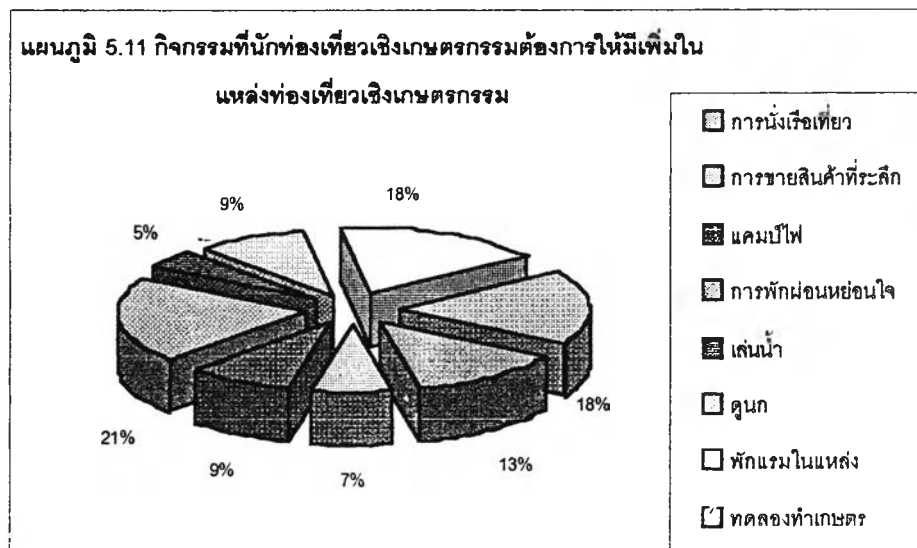
แต่ในทัศนคติของกลุ่มนักท่องเที่ยวทั่วไป ร้อยละ 90.9 มีความสนใจที่จะเดินทางท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม และนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้คิดว่าสิ่งที่น่าสนใจในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมที่สามารถดึงดูดใจให้เดินทางไปท่องเที่ยวได้นั้น อันดับแรก คือ ทัศนียภาพและสิ่งแวดล้อมของพื้นที่เกษตรกรรมเช่นเดียวกับนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม รองลงมาคือ พันธุ์พืชหรือพันธุ์สัตว์ในพื้นที่ กิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยว และผลผลิตทางการเกษตรที่จำหน่ายในราคาถูก ตามลำดับ ในขณะที่ แนวคิด รูปแบบ เทคโนโลยีในการทำเกษตรกรรม มีนักท่องเที่ยวทั่วไปสนใจเป็นอันดับ 5 ต่างจากความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมที่ให้ความสนใจในเรื่องดังกล่าวมากเป็นอันดับ 2 (แผนภูมิ 5.10)

ที่มา : การสำรวจ

5.1.6 รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม

สำหรับกิจกรรมท่องเที่ยวที่กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมให้ความสนใจและต้องการให้มีเพิ่มในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมมากที่สุด คือ กิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ รองลงมาอันดับ 2 คือการพักผ่อนในแหล่ง (ฟาร์มสเตย์/โฮมสเตย์) อันดับ 3 คือ กิจกรรมการนั่งเรือเที่ยว การเล่นแคมป์ไฟ การดูนก การขายสินค้าที่ระลึก และอื่น ๆ ตามลำดับ (แผนภูมิ 5.11)

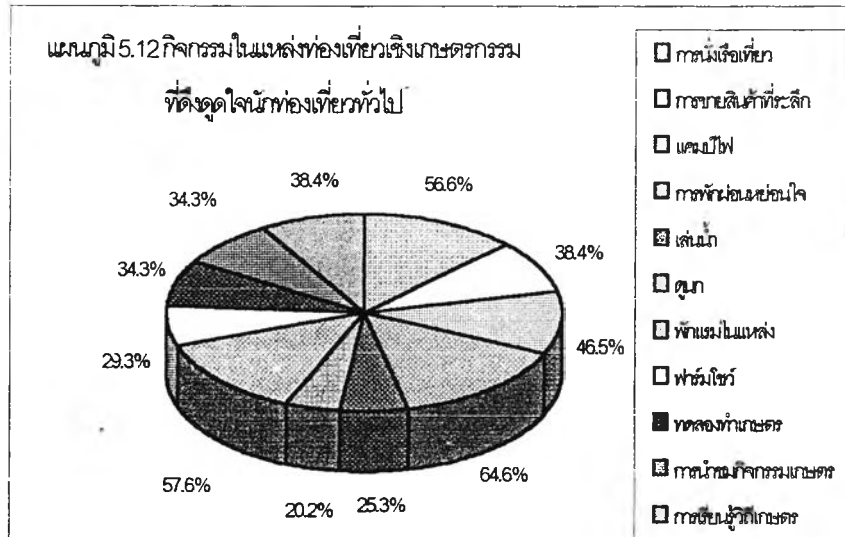

ที่มา : การสำรวจ

เช่นเดียวกับกลุ่มนักท่องเที่ยวทั่วไปมีความเห็นว่างิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ การพักผ่อนในแหล่ง (ฟาร์มสเตย์/โฮมสเตย์) กิจกรรมการนั่งเรือเที่ยว และการเล่นแคมป์ไฟเป็นสิ่งที่ดึงดูดให้ตัดสินใจเดินทางไปเที่ยวในแหล่งเกษตรกรรม ส่วนการได้มีโอกาสใช้ชีวิตและเรียนรู้ การทำการเกษตร วัฒนธรรมความเป็นอยู่ของเกษตรกร สินค้าที่ระลึกจากผลผลิตการเกษตร การทดลองทำการเกษตรหรือเก็บเกี่ยวผลผลิตด้วยตนเอง การนำชมกิจการ วิธีการหรือเทคโนโลยีในการทำการเกษตร เป็นกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวทั่วไปคิดว่ามีความน่าดึงดูดใจน้อย โดยมีสัดส่วนร้อยละ 38.4, 38.4, 34.3, 34.3 ตามลำดับ (แผนภูมิ 5.12)

สำหรับการพักผ่อนในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมนั้นกลุ่มนักท่องเที่ยวทั่วไปมีความสนใจที่จะพักผ่อนในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกับการท่องเที่ยวแบบแวะ เยี่ยมชม คือร้อยละ 57.6 และ 42.4 ตามลำดับ ซึ่งรูปแบบการพักผ่อนในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม ที่กลุ่มตัวอย่างสนใจ คือ การพักรวมกับเกษตรกรในพื้นที่ ถึง ร้อยละ 54.1 ซึ่งใกล้เคียงกับการพักผ่อนในที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว ที่มีผู้สนใจร้อยละ 45.9 (ตาราง 5.3)

เป็นที่น่าสังเกตว่า นักท่องเที่ยวทั่วไปที่ตอบว่า เคยท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม นั้น มีความสนใจในรูปแบบการท่องเที่ยว แบบแวะชม (ร้อยละ 59.3) มากกว่า การพักผ่อน ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม (ร้อยละ 45.9)

ที่มา : การสำรวจ

ตาราง 5.3 รูปแบบการท่องเที่ยวที่น่าสนใจในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมของนักท่องเที่ยวทั่วไป

รูปแบบการท่องเที่ยว	สัดส่วน (%)
รวม	100
ทัศนศึกษา / แวะชม	42.4
พักค้างคืนในแหล่งเกษตรกรรม	57.6 (100)
- (พักในที่พักนักท่องเที่ยว)	(45.9)
- (พักรวมกับเกษตรกร)	(54.1)

ที่มา : การสำรวจ

5.1.7 การปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม

ในด้านของสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการในแหล่งท่องเที่ยว ที่ควรปรับปรุง นั้น มีความแตกต่างกันเล็กน้อยระหว่างนักท่องเที่ยวทั้งสองกลุ่ม โดยที่กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมใหญ่ร้อยละ 42.9 ต้องการให้ปรับปรุงด้านการบริการข้อมูลข่าวสารในแหล่งมากที่สุด รองลงมาคือการปรับปรุงด้านถนน หรือเส้นทางไปแหล่งท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 30.4 ปรับปรุง

ห้องสุขา ร้อยละ 26.8 ปรับปรุงป้ายสื่อความหมาย ร้อยละ 25.0 เป็นต้น แต่ในส่วนของนักท่องเที่ยวทั่วไปนั้นส่วนใหญ่มีความต้องการให้มีบริการห้องสุขา มากที่สุดถึงร้อยละ 78.8 รองลงมา ได้แก่ ระบบการรักษาความปลอดภัย ที่พักรถ ถนนเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว จุดชมวิว บริการอาหาร และเครื่องดื่ม เป็นต้น (ตาราง 5.4)

ตาราง 5.4 สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการทางการท่องเที่ยวที่จำเป็นในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม

สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ	นักท่องเที่ยวเกษตร (ร้อยละ)	นักท่องเที่ยวทั่วไป (ร้อยละ)
ถนน / เส้นทางไปแหล่งท่องเที่ยว	30.4	69.7
ที่พักแรม	14.3	73.7
ที่จอดรถ	11.6	46.5
โทรศัพท์	17.0	44.4
ป้ายสื่อความหมาย	25.0	40.4
ห้องสุขา	26.8	78.8
การขายของที่ระลึก	5.4	27.3
ที่สำหรับพักผ่อน	8.9	39.4
จุดชมวิว	18.8	64.6
การบริการข้อมูลข่าวสาร	42.9	55.6
บริการอาหาร / เครื่องดื่ม	19.6	56.6
บริการนำเที่ยว	17.0	36.4
รถ / เรือ นำเที่ยว	8.9	42.4
ระบบรักษาความปลอดภัย	20.5	74.7

ที่มา : การสำรวจ

5.1.8 การกลับมาท่องเที่ยวซ้ำ

ทั้งนี้เมื่อสอบถามถึงความต้องการกลับมาท่องเที่ยวใหม่ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เก็บข้อมูลอยู่นั้น นักท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม ร้อยละ 87.2 ตอบว่าจะมาอีก มีเพียงร้อยละ 12.8 เท่านั้นที่ตอบว่าไม่มา ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างที่ตอบว่าจะกลับมาท่องเที่ยวใหม่ในสถานที่นี้ อีก เนื่องจากประทับใจในความงามของสถานที่ถึงร้อยละ 52.4 เนื่องจากในแหล่งนั้นมีสิ่งแวดล้อมดี ร้อยละ 38.8 และจะกลับมาเพราะการเดินทางสะดวก ร้อยละ 35.9 และจำนวนร้อยละ

28.2 จะกลับมาอีกเพราะมีสิ่งแปลกใหม่ให้เรียนรู้ ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 90.9 มีความต้องการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมแห่งอื่นอีก (ตาราง 5.5)

ตาราง 5.5 ความต้องการกลับมาท่องเที่ยวซ้ำในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม

การกลับมาเที่ยวซ้ำ	สัดส่วน(%)
รวม	100
ไม่มา	12.8
มา	87.2
เพราะ	
สถานที่มีความสวยงาม	(52.4)
สิ่งแวดล้อมดี	(38.8)
การเดินทางสะดวก	(35.9)
มีสิ่งแปลกใหม่ให้เรียนรู้	(28.2)
ต้องการไปแหล่งเกษตรกรรมอื่นอีก	90.9

ที่มา : การสำรวจ

5.2 อุปทานทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม

ในการศึกษาทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมในพื้นที่ศึกษา นี้ กระทำโดยการสำรวจพื้นที่เกษตรกรรม และพิจารณาให้ค่าคะแนนศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม ตามปัจจัยที่ได้ตั้งไว้ ได้แก่

1. คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม
2. ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม
 - 2.1 สภาพการเข้าถึง
 - 2.2 สิ่งอำนวยความสะดวก
 - 2.3 สภาพแวดล้อม
 - 2.4 ขีดจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว
 - 2.5 การบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว

เนื่องจากพื้นที่ศึกษามีพื้นที่ทำการเกษตรรวมทั้งสิ้น 10,096,714 ไร่ หรือ 1,6154.75 ตารางกิโลเมตร ประกอบกับข้อจำกัดด้านงบประมาณและระยะเวลา จึงไม่สามารถสำรวจพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมดได้ จึงได้คัดเลือกพื้นที่ทำการเกษตรจากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้

- รายชื่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่พร้อมเสนอขาย ปี 2542 จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
 - รายชื่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร จากสำนักงานเกษตรจังหวัดนครราชสีมา
 - บทความ รายงาน และเอกสารต่าง ๆ
- รวมพื้นที่เกษตรกรรมในพื้นที่ศึกษาที่สำรวจรวม 23 แห่ง (ตาราง 5.6) ดังนี้

1) จังหวัดนครราชสีมา ได้แก่

- 1.1) ศูนย์วิจัยข้าวโพดข้าวฟ่างแห่งชาติ อำเภอปากช่อง
- 1.2) สวนดอกไม้เมืองพร อำเภอสีคิ้ว
- 1.3) สวนอู่บ้านคลองไผ่ อำเภอสีคิ้ว
- 1.4) หมู่บ้านไม้ดอกไม้ประดับ อำเภอเมืองนครราชสีมา
- 1.5) ตลาดไม้ดอกไม้ประดับ อำเภอเมืองนครราชสีมา
- 1.6) สวนมะนาวด่านเกวียน อำเภอโชคชัย
- 1.7) ชุมนไม้งาม อ.วังน้ำเขียว
- 1.8) ฟาร์มผักปลอดสารพิษ บ.ไฟร์เบอร์ฯ อ.วังน้ำเขียว
- 1.9) สวนไม้ดอกสุชาติ อ.วังน้ำเขียว
- 1.10) นพรัตน์ฟาร์มปลาทับทิม อ.วังน้ำเขียว
- 1.11) นาบัว อำเภอปักธงชัย
- 1.12) ไร่นาสวนผสม นายเฉลา อำเภอปักธงชัย
- 1.13) ศูนย์แปรรูปผลผลิตทางการเกษตร อำเภอขามสะแกแสง
- 1.14) ไร่นาสวนผสม นายสลิต อำเภอขามสะแกแสง
- 1.15) สถานีทดลองข้าวพิมาย อำเภอพิมาย
- 1.16) กลุ่มเพาะเห็ดบ้านสระตะเฒ่า อำเภอโนนไทย
- 1.17) ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรบ้านหนองสะแก อำเภอโนนไทย
- 1.18) สวนมะขามเทศบ้านดอนสระจันทร์ อำเภอโนนไทย
- 1.19) ธนาคารผักบ้านมูลบน อำเภอครบุรี
- 1.20) สวนมะม่วง อุดม ตาทอง อำเภอครบุรี
- 1.21) สวนผักหวาน อำเภอครบุรี
- 1.22) ไร่นาสวนผสมป่าส้มจีน อำเภอเสิงสาง

2) จังหวัดสระบุรี ได้แก่

- 2.1) สหกรณ์โคนม ไทย – เดนมาร์ก อำเภอมวกเหล็ก

ตาราง 5.6 รายชื่อ และที่ตั้ง แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมในพื้นที่ศึกษา

แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม	ที่ตั้ง	กิจกรรม	ช่วงเวลาท่องเที่ยว/ปี
1. สหกรณ์โคนม ไทย - เดนมาร์ก	อำเภอมวกเหล็ก สระบุรี	เยี่ยมชมการเลี้ยงโคนม, กระบวนการผลิตนม	ตลอดปี
2. ศูนย์วิจัยข้าวโพดข้าวฟ่างแห่งชาติ	อำเภอปากช่อง นครราชสีมา	ทัศนศึกษา, ชมการเพาะปลูกข้าวโพด ชื่อข้าวโพด	ตลอดปี
3. สวนดอกไม้เมืองพร	อำเภอสีคิ้ว นครราชสีมา	ชื่อไม้ดอกไม้ประดับ, ชมทิวทัศน์, รับประทานอาหาร	ตลอดปี
4. สวนอู่งบ้านคลองไผ่	บ้านมะค่างาม ต.คลองไผ่ อำเภอสีคิ้ว นครราชสีมา	ชมการเพาะปลูกอู่ง, หาซื้อผลผลิตจากอู่ง เช่น น้ำอู่ง ลูกเกด แยมอู่ง เป็นต้น	4-6 เดือน
5. หมู่บ้านไม้ดอกไม้ประดับ	บ้านหนองรังกา ต.โคกกรวด อำเภอเมืองนครราชสีมา	ชื่อด้านไม้ ศึกษาวิถีเกษตรของชุมชน	ตลอดปี
6. ตลาดไม้ดอกไม้ประดับ	ต.โคกกรวด อำเภอเมืองนครราชสีมา	ชื่อด้านไม้	ตลอดปี
7. สวนมะนาวด่านเกวียน	135 หมู่ 3 ต.ด่านเกวียน อำเภอโชคชัย นครราชสีมา	ศึกษากระบวนการเพาะปลูกมะนาวด่านเกวียน	ตลอดปี
8. ชุมไม้้งาม	บ้านบุไผ่ หมู่ 5 ต.ไทยสามัคคี อ. วังน้ำเขียว นครราชสีมา	ทัศนศึกษา ชมการเพาะปลูกไม้ดอกไม้ประดับ	ตลอดปี
9. ผักปลอดสารพิษ บ. ไร่บอร์ดา	บ้านบุไผ่ หมู่ 5 ต.ไทยสามัคคี อ. วังน้ำเขียว นครราชสีมา	ศึกษาเทคโนโลยีในการทำเกษตรแบบ อุตสาหกรรม	ตลอดปี
10. สวนไม้ดอกสุชาดา	อ. วังน้ำเขียว นครราชสีมา	ชมการเพาะปลูกดอกหน้าวัว / พืชตัดใบขาย	ตลอดปี
11. นพรัตน์ฟาร์มปลาหับทิม	บ้านสุขสมบูรณ์ หมู่ 2 ต.ไทยสามัคคี อ. วังน้ำเขียว นครราชสีมา	การเพาะพันธุ์ปลาหับทิม กระบวนการเลี้ยง / แปลงเพาะปลา	ตลอดปี
12. นาบัว	บ้านสำราญ หมู่ 7 ต.จิว อำเภอปักธงชัย นครราชสีมา	ชมการปลูก / เก็บดอกบัว	ตลอดปี
13. ไร่สวนผสม นายเจลา	หมู่ 14 ต.ตุ้ม อำเภอปักธงชัย นครราชสีมา	ทัศนศึกษาการเกษตรแบบผสมผสาน	ตลอดปี
14. ศูนย์แปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	หมู่ 1 ต.ขามสะแกแสง อำเภอขามสะแกแสง นครราชสีมา	ชื่อผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผลผลิตทางการเกษตร ของกลุ่มแม่บ้าน เช่น ข้าวเกรียบ น้ำพริก เป็นต้น	ตลอดปี

ที่มา : การสำรวจ

ตาราง 5.6 รายชื่อ และที่ตั้ง แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมในพื้นที่ศึกษา

แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม	ที่ตั้ง	กิจกรรม	ช่วงเวลาท่องเที่ยว/ปี
15. ไร่สวนผสม นายสลิต	หมู่ 4 ต.ขามสะแกแสง อำเภอขามสะแกแสง นครราชสีมา	ทัศนศึกษาการเกษตรแบบผสมผสาน	ตลอดปี
16. สถานีทดลองข้าวพิมาย	อำเภอพิมาย นครราชสีมา	ศึกษากระบวนการเพาะปลูกข้าว / การเพาะพันธุ์ข้าวชนิดต่าง ๆ / การพัฒนาพันธุ์ข้าว	4 - 6 เดือน
17. กลุ่มเพาะเห็ดบ้านสระตะเฒ่า	หมู่ 8 ต.บัลลังก์ อำเภอโนนไทย นครราชสีมา	การเพาะเห็ด / รูปแบบการรวมกลุ่มเกษตร	ตลอดปี
18. ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร	บ้านหนองสะแก ต.ด่านจาก อำเภอโนนไทย นครราชสีมา	ทัศนศึกษาการเกษตรแบบผสมผสาน	ตลอดปี
19. สวนมะขามเทศ	บ้านดอนสระจันทร์ ต.ด่านจาก อำเภอโนนไทย นครราชสีมา	การเพาะปลูกมะขามเทศ	2 - 3 เดือน
20. ธนาคารผักบ้านมูลบน	บ้านมูลบน หมู่ 7 ต.จระเข้หิน อำเภอครบุรี นครราชสีมา	การเพาะปลูกแบบผสมผสาน / รูปแบบการรวมกลุ่มเพื่อทำเกษตรของชาวบ้านที่ไร่ที่ทำกิน	ตลอดปี
21. สวนมะม่วง อุดม ดาทอง	101 หมู่ 4 ต.สระว่านพระยา อำเภอครบุรี นครราชสีมา	เทคนิคการผลิตมะม่วงนอกฤดู	2 - 3 เดือน
22. สวนผักหวาน	24 หมู่ 1 ต.สระว่านพระยา อำเภอครบุรี นครราชสีมา	การเพาะพันธุ์ผักหวานป่า / วิถีเกษตร / ภูมิปัญญาชาวบ้าน	ตลอดปี
23. ไร่สวนผสมป่าส้มจีน	หมู่ 3 ต.สุขไพญาติ อำเภอเสิงสาง นครราชสีมา	ทัศนศึกษาการเกษตรแบบผสมผสาน	ตลอดปี
24. กลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านขลุ้งไผ่	หมู่ 2 บ้านขลุ้งไผ่ ต.โนนสุวรรณ อ.โนนสุวรรณ จ.บุรีรัมย์	ทัศนศึกษาการเกษตรแบบผสมผสาน / ชมผลผลิตจากไม้ผลต่างๆ เช่น ฝรั่ง มะม่วง ทุเรียน เป็นต้น	ตลอดปี
25. หมู่บ้านปลูกหม่อนเลี้ยงไหม	บ้านโนนศรีคุณ ต.ห้วยหิน อ.หนองหงส์ จ.บุรีรัมย์	ชมกรรมวิธีการเลี้ยงหม่อน กระบวนการผลิตไหม วิถีชีวิตชาวบ้าน / การทำเกษตรอื่น ๆ	ตลอดปี

ที่มา : การสำรวจ

3) จังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่

- 3.1) กลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านขลุ้งไผ่ อำเภอโนนสุวรรณ
- 3.2) หมู่บ้านปลูกหม่อนเลี้ยงไหมโนนศรีคุณ อำเภอหนองหงส์

5.2.1 ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม

เมื่อให้ค่าคะแนนแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมแต่ละแหล่ง ตามปัจจัยที่ตั้งไว้ เมื่อรวมค่าคะแนนทุกปัจจัย แล้ว สามารถแบ่งกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมได้ ดังนี้

1) แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมที่มีศักยภาพสูง (ค่าคะแนน 57.46 – 73.86) มีจำนวนทั้งสิ้น 9 แหล่ง ด้วยกัน เรียงตามลำดับคะแนนได้ดังนี้

- สวนมะนาวด้านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา (70.57)
- สวนดอกไม้เมืองพร อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา (69.48)
- ไร่นาสวนผสมนายสลิต อำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา (66.19)
- ไร่สุวรรณ (ศูนย์วิจัยข้าวโพดข้าวฟ่างแห่งชาติ) อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา (65.24)
- สวนอู่บ้านคลองไผ่ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา (61.95)
- หมู่บ้านไม้ดอกไม้ประดับ บ้านหนองรังกา อำเภอเมืองนครราชสีมา (61.81)
- สวนชุ่มไม้งาม อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา (58.52)
- ไร่นาสวนผสมนายเฉลา อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา (58.3)
- สถานีทดลองข้าวพิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา (57.57)

ทั้งนี้เมื่อพิจารณาคะแนนแยกตามปัจจัยใหญ่ๆ 2 ด้าน คือคุณค่าของแหล่งเกษตรกรรม และ ความพร้อมของแหล่ง จะพบว่า แหล่งเกษตรกรรมต่าง ๆ ในกลุ่มนี้ จะมีค่าคะแนนด้านคุณค่าของแหล่งเกษตรกรรมในระดับสูง ขณะเดียวกันปัจจัยด้านความพร้อมของแหล่ง ได้แก่ การเข้าถึง สิ่งอำนวยความสะดวก สภาพแวดล้อม ชิดจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยวและการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว นั้น รวมแล้วมีความพร้อมในระดับสูง มีเพียง 2 แหล่งเท่านั้น ที่มีค่าความพร้อมในระดับปานกลางค่อนข้างสูง นั่นคือ สวนชุ่มไม้งาม และไร่นาสวนผสมนายเฉลา อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาในภาพรวมแล้ว แหล่งเกษตรกรรมในกลุ่มนี้ล้วนมีศักยภาพสูงในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม ต่อไป

2) แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมที่มีศักยภาพปานกลาง (ค่าคะแนน 41.04 – 57.45) มีจำนวนทั้งสิ้น 12 แหล่ง เรียงตามลำดับคะแนนได้ดังนี้

- ฟาร์มผักปลอดสารพิษ บริษัทไฟร์บอร์ต จำกัด อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา (54.42)
- ฟาร์มโคนม ไทย – เดนมาร์ก อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี (54.42)
- ไร่สวนผสมนางส้มจีน อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา (54.28)
- ศูนย์แปรรูปผลผลิตทางการเกษตร อำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา (52.31)
- ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีเกษตร บ้านหนองสะแก อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา (51.36)
- สวนไม้ดอกสุชาติ อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา (50.77)
- นพรัตน์ฟาร์ม อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา (50.19)
- กลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านขลุ้งไผ่ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ (50.04)
- ธนาคารผักบ้านมูลบน อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา (49.1)
- สวนผักหวาน อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา (46.35)
- หมู่บ้านเลี้ยงไหมโนนศรีคุณ อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ (45.8)
- ตลาดไม้ดอกไม้ประดับบ้านโคกกรวด อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา (44.64)

ทั้งนี้เมื่อพิจารณาคะแนนแยกตามปัจจัยใหญ่ ๆ 2 ด้าน คือคุณค่าของแหล่งเกษตรกรรม และ ความพร้อมของแหล่ง จะพบว่า แหล่งเกษตรกรรมต่าง ๆ ในกลุ่มนี้ ประกอบด้วยแหล่งเกษตรกรรมที่คุณค่าของแหล่งเกษตรกรรมในระดับสูงถึง 6 แห่ง และมีคุณค่าในระดับกลาง 4 แห่ง และระดับต่ำ 2 แห่ง ในขณะที่ปัจจัยด้านความพร้อมของแหล่งทั้งหมดนี้อยู่ในระดับปานกลาง บางแห่งถึงกับอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ แต่เนื่องจากมีคะแนนคุณค่าของแหล่งเกษตรกรรมสูง จึงทำให้ภาพรวมของแหล่ง นั้น อยู่ในกลุ่มที่มีศักยภาพปานกลาง ดังนั้นเมื่อพิจารณาในแง่ของโอกาสในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมในอนาคต จึงมีโอกาสความเป็นไปได้สูง โดยการปรับปรุง พัฒนา ปัจจัยด้านความพร้อมในการรองรับการท่องเที่ยวต่าง ๆ เช่น การเข้าถึง สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการทางการท่องเที่ยว สภาพแวดล้อม และการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว เป็นต้น ซึ่งจะทำให้แหล่งเกษตรกรรมกลุ่มนี้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมที่มีศักยภาพสูงต่อไป

3) แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมที่มีศักยภาพต่ำ (ค่าคะแนน 24.62 – 41.03)
มีจำนวนทั้งสิ้น 4 แหล่ง เรียงตามลำดับคะแนนได้ดังนี้

- นาบัว อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา (37.34)
- กลุ่มเพาะเห็ดบ้านสระตะเภา อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา (32.51)
- สวนมะม่วงนายอุดม ตาทอง อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา (28.86)
- สวนมะขามเทศบ้านดอนสระจันทร์ อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา (24.62)

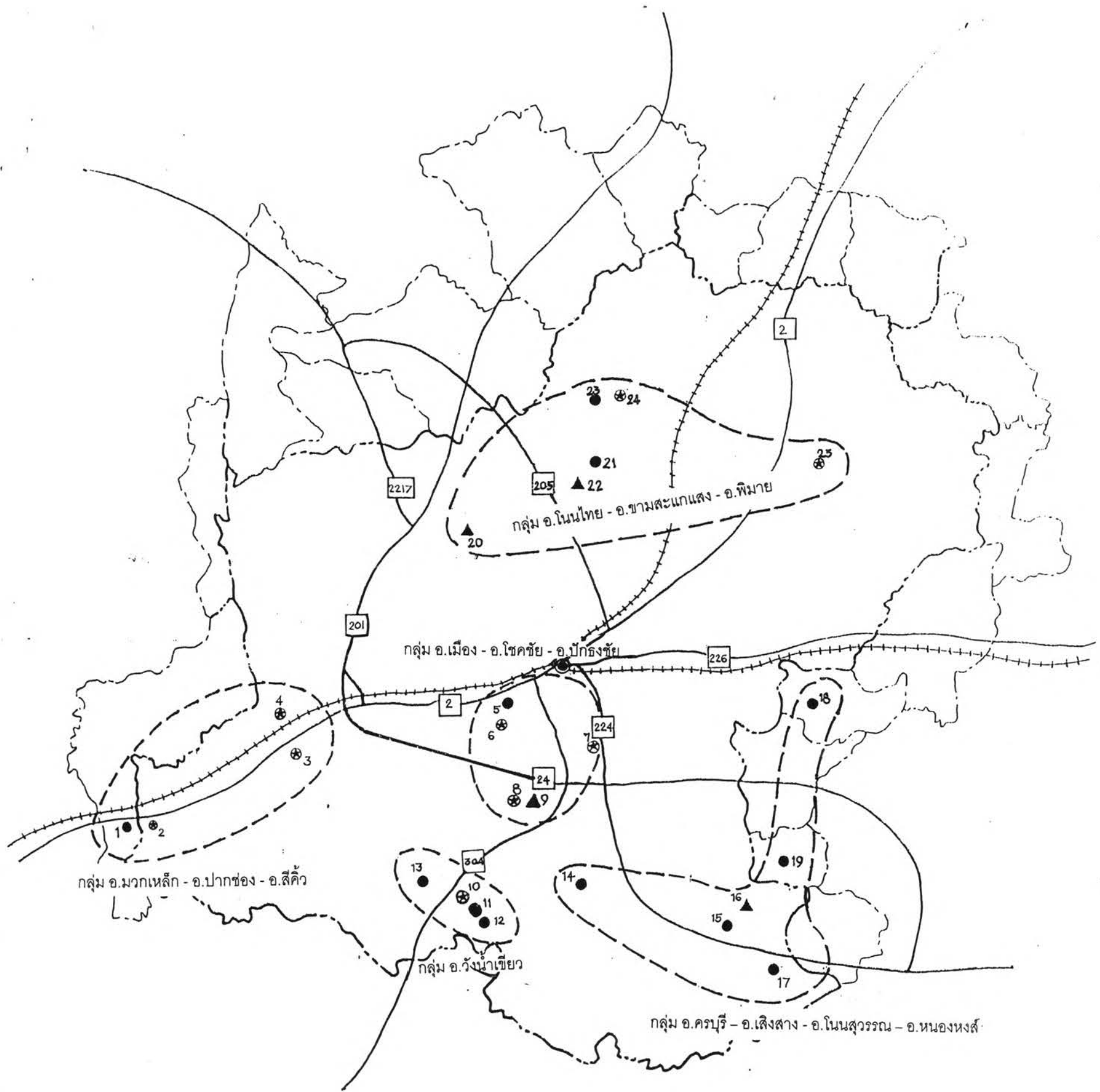
สำหรับแหล่งเกษตรกรรมในกลุ่มนี้ มีค่าคะแนนศักยภาพต่ำที่สุด ทั้งในแง่ของคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่มีจุดเด่นในด้านกายภาพ ชีวภาพหรือเทคโนโลยี วิถีเกษตรในแหล่งเป็นแหล่งเกษตรกรรมที่สามารถพบเห็นได้ง่ายทั่วไป ประกอบกับมีความพร้อมทางการท่องเที่ยวต่ำ จึงไม่นำแหล่งต่าง ๆ นี้ มาพิจารณาในการวางแผนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม อย่างไรก็ตาม แหล่งเกษตรกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ ยังคงสามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมได้ แต่จำเป็นต้องมีการลงทุนอย่างมาก ทั้งในด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว ตลอดจนการบริหารจัดการที่ดี เป็นต้น

5.2.2 ที่ตั้งและการกระจายตัวของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม

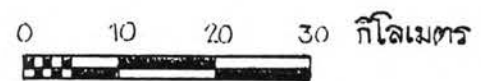
ในการแบ่งกลุ่มตามลักษณะที่ตั้งและการกระจายตัวของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมนี้ จะทำให้เห็นภาพรวมที่แท้จริงของกลุ่มแหล่งท่องเที่ยว คือนอกจากจะพิจารณาในด้านกายภาพ ได้แก่ ที่ตั้ง การกระจายตัวของแหล่ง การเชื่อมโยงในกลุ่ม และข้อมูลอื่น ๆ แล้ว ยังนำเอาศักยภาพของแหล่งที่ได้ศึกษาไว้ข้างต้น มาพิจารณาร่วมด้วย การแบ่งกลุ่มลักษณะนี้สามารถแบ่งกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมในพื้นที่ศึกษาออกได้ 5 กลุ่ม (แผนที่ 5.1) คือ

1) กลุ่ม อำเภอมหากเหล็ก - อำเภอปากช่องและ อำเภอสีคิ้ว มีการกระจายตัวแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมรวมทั้งสิ้น 4 แหล่ง ดังนี้

- สหกรณ์โคนม ไทย - เดนมาร์ก อำเภอมหากเหล็ก (ศักยภาพปานกลาง)
- ศูนย์วิจัยข้าวโพดข้าวฟ่างแห่งชาติ (ไร่สุวรรณ) อปากช่อง (ศักยภาพสูง)
- สวนดอกไม้เมืองพร อำเภอสีคิ้ว (ศักยภาพสูง)
- สวนอุนบ้านคลองไผ่ อำเภอสีคิ้ว (ศักยภาพสูง)

- ▲ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมที่มีศักยภาพต่ำ
- แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมที่มีศักยภาพปานกลาง
- ⊗ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมที่มีศักยภาพสูง

ลักษณะเฉพาะของเกษตรกรรมที่สนับสนุนโครงข่ายการท่องเที่ยวจังหวัดนครราชสีมาและพื้นที่ต่อเนื่อง
 ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 แผนที่แสดงแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมที่มีศักยภาพในจังหวัดนครราชสีมาและพื้นที่ต่อเนื่อง
 สัญลักษณ์ : ⊗ ● ▲ แหล่งท่องเที่ยว — ถนน —+—+—+ ทางรถไฟ
 ที่มา : การสำรวจ

แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม	ศักยภาพ
กลุ่ม อ.มวกเหล็ก - อ.ปากช่องและ อ.สีคิ้ว 1.สหกรณ์โคนม ไทย - เดนมาร์ก อ.มวกเหล็ก 2.ศูนย์วิจัยข้าวโพดข้าวฟ่างแห่งชาติ 3.สวนดอกไม้เมืองพร อ.สีคิ้ว 4.สวนอัญมณีบ้านคลองไผ่ อ.สีคิ้ว	
กลุ่ม อ.เมือง - อ.โชคชัย และ อ.ปักธงชัย 5.ตลาดไม้ดอกไม้ประดับ ต.โคกกรวด อ.เมืองนครราชสีมา 6.หมู่บ้านไม้ดอกไม้ประดับบ้านหนองรังกา อ.เมืองนครราชสีมา 7.สวนมะนาวด่านเกวียน ต.ด่านเกวียน อ.โชคชัย 8.ไร่นาสวนผสมนายเฉลา ต.ตุม อ.ปักธงชัย 9.นาบัว ต.จัว อ.ปักธงชัย	
กลุ่ม อ.วังน้ำเขียว 10.สวนชุ่มไม้งาม บ้านบุไผ่ ต.ไทยสามัคคี 11.ฟาร์มผักปลอดสารพิษ บริษัท โฟร์บอร์คัพพลาเย 12.นพรัตน์ฟาร์มปลาทับทิม 13.สวนไม้ดอกกุชชาดา	
กลุ่ม อ.ครบุรี - อ.เสิงสาง จ.นครราชสีมา อ.โนนสุวรรณ - อ.หนองหงส์ จ.บุรีรัมย์ 14.ธนาคารผักบ้านมูลบน อ.ครบุรี 15.สวนผักหวาน อ.ครบุรี 16.สวนมะม่วงนายอุดม ตาทอง อ.ครบุรี 17.ไร่นาสวนผสมนางส้มจีน อ.เสิงสาง 18.หมู่บ้านเลี้ยงไหมโนนศรีคุณ อ.หนองหงส์ 19.กลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านขลุ่ยไผ่ อ.โนนสุวรรณ	
กลุ่ม อ.โนนไทย - อ.ขามสะแกแสงและอ.พิมาย 20.กลุ่มเพาะเห็ดบ้านสระตะเฒ่า อ.โนนไทย 21.ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีเกษตรบ้านหนองสะแก อ.โนนไทย 22. สวนมะขามเทศบ้านดอนสระจันทร์ อ.โนนไทย 23. ศูนย์แปรรูปผลผลิตทางการเกษตร อ.ขามสะแกแสง 24.ไร่นาสวนผสมนายสลิต อ.ขามสะแกแสง 25.สถานีทดลองข้าวพิมาย อ.พิมาย	

แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม ต่าง ๆ ในกลุ่มนี้ ถึง 3 ใน 4 เป็นแหล่งที่มีศักยภาพสูง ทั้งความพร้อมในการรองรับการท่องเที่ยว และมีคุณค่าทางการเกษตร ขณะเดียวกัน เมื่อพิจารณาถึงสถานการณ์ทางการท่องเที่ยวทั่วไปในพื้นที่นี้ พบว่า มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีชื่อเสียง ได้แก่ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ รวมทั้งในพื้นที่กลุ่มนี้ มีสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการทางการท่องเที่ยวพร้อม จึงจัดว่าเป็นกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมที่จัดว่ามีศักยภาพในการพัฒนาสูง

2) กลุ่ม อำเภอเมือง - อำเภอโชคชัย และ อำเภอปักธงชัย มีการกระจายตัวแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมรวมทั้งสิ้น 5 แหล่ง ดังนี้

- ตลาดไม้ดอกไม้ประดับ ต.โคกกรวด อำเภอเมืองนครราชสีมา (ศักยภาพปานกลาง)
- หมู่บ้านไม้ดอกไม้ประดับบ้านหนองรังกา อำเภอเมืองนครราชสีมา (ศักยภาพสูง)
- สวนมะนาวด้านเกวียน ต.ด้านเกวียน อำเภอโชคชัย (ศักยภาพสูง)
- ไร่นาสวนผสมนายเฉลา ต.ตุ้ม อำเภอปักธงชัย (ศักยภาพสูง)
- นาบัว ต.จีว อำเภอปักธงชัย (ศักยภาพต่ำ)

แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม ต่าง ๆ ในกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่ มีศักยภาพสูง และเมื่อพิจารณา สภาพที่ตั้ง ที่ใกล้ตัวเมืองนครราชสีมา ซึ่งเป็นศูนย์บริการหลักของเมืองมีสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่าง ๆ พร้อม อีกทั้งมีแหล่งท่องเที่ยว แหล่งนันทนาการที่เป็นที่รู้จักกันดีของนักท่องเที่ยวอยู่แล้ว จึงจัดว่า แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม ในกลุ่มนี้ เป็นกลุ่มที่มีความพร้อมในการพัฒนาเพื่อรองรับการท่องเที่ยวสูง

3) กลุ่ม อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา มีการกระจายตัวแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมรวมทั้งสิ้น 4 แหล่ง ดังนี้

- สวนซุ้มไม้งาม บ้านบุไผ่ ต.ไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว (ศักยภาพสูง)
- ฟาร์มผักปลอดสารพิษ บริษัท โฟร์บอร์ด์ซัพพลาย บ้านบุไผ่ ต.ไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว (ศักยภาพปานกลาง)
- นพรัตน์ฟาร์มปลาทับทิม บ้านสุขสมบูรณ์ ต.ไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว (ศักยภาพปานกลาง)
- สวนไม้ดอกสุชาติ อำเภอวังน้ำเขียว (ศักยภาพปานกลาง)

แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม ต่าง ๆ ในกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่ มีศักยภาพปานกลาง ที่มีคะแนนคุณค่าทางการเกษตรในระดับสูง และมีคะแนนความพร้อมในระดับปานกลางเป็น

ส่วนใหญ่ เมื่อพิจารณาร่วมกับองค์ประกอบอื่น ๆ ในพื้นที่ เช่นสภาพแวดล้อมที่เป็นเทือกเขา สลับสลับซับซ้อน มีทิวทัศน์สวยงาม อากาศเย็นสบายตลอดปี สามารถเชื่อมต่อกับอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ทำให้พื้นที่ อำเภอวังน้ำเขียวเป็นพื้นที่เปิดใหม่ที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวสูง ทั้งนี้ทำให้การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมในกลุ่มพื้นที่นี้มีศักยภาพในการพัฒนาสูง เช่นเดียวกัน อีกทั้งสามารถพัฒนาให้เป็นจุดเด่นหลักของการท่องเที่ยวในพื้นที่ได้ แต่จำเป็นต้องมีการพัฒนาด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการทางการท่องเที่ยวให้มีความพร้อมมากขึ้น

4) กลุ่ม อำเภอครบุรี – อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา อำเภอโนนสุวรรณ – อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ มีการกระจายตัวแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมรวมทั้งสิ้น 6 แหล่ง ดังนี้

- ธนาคารผักบ้านมูลบน อำเภอครบุรี (ศักยภาพปานกลาง)
- สวนผักหวาน อำเภอครบุรี (ศักยภาพปานกลาง)
- สวนมะม่วงนายอุดม ตาทอง อำเภอครบุรี (ศักยภาพต่ำ)
- ไร่นาสวนผสมนางส้มจีน อำเภอเสิงสาง (ศักยภาพปานกลาง)
- หมู่บ้านเลี้ยงไหมโนนศรีคุณ อำเภอหนองหงส์ (ศักยภาพปานกลาง)
- กลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านขลุ่ยไม้ อำเภอโนนสุวรรณ(ศักยภาพปานกลาง)

แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม ต่าง ๆ ในกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่ มีศักยภาพปานกลาง ที่มีคะแนนความพร้อมในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำเป็นส่วนใหญ่ แต่มีคะแนนคุณค่าทางการเกษตรปานกลางถึงสูง ทำให้กลุ่มพื้นที่นี้มีความน่าสนใจในด้านคุณค่าทางการเกษตร ที่มีความเหมาะสมที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมในรูปแบบเฉพาะสำหรับผู้สนใจการทำกรเกษตรเป็นพิเศษ

5. กลุ่ม อำเภอโนนไทย - อำเภอขามสะแกแสงและอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา มีการกระจายตัวแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมรวมทั้งสิ้น 6 แหล่ง ดังนี้

- กลุ่มเพาะเห็ดบ้านสระตะเฒ่า อำเภอโนนไทย (ศักยภาพต่ำ)
- ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีเกษตรบ้านหนองสะแก อำเภอโนนไทย (ศักยภาพปานกลาง)
- สวนมะขามเทศบ้านดอนสระจันทร์ อำเภอโนนไทย (ศักยภาพต่ำ)
- ศูนย์แปรรูปผลผลิตทางการเกษตร อำเภอขามสะแกแสง (ศักยภาพปานกลาง)
- ไร่นาสวนผสมนายสลิต อำเภอขามสะแกแสง (ศักยภาพสูง)
- สถานีทดลองข้าวพิมาย อำเภอพิมาย (ศักยภาพสูง)

แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม ต่าง ๆ ในกลุ่มนี้ มีทั้งแหล่งเกษตรกรรมที่มีศักยภาพสูง ถึง 2 แห่ง มีศักยภาพปานกลาง 2 แห่ง และแหล่งเกษตรกรรมที่มีศักยภาพต่ำอีก 2 แห่ง ทั้งนี้แหล่งเกษตรกรรมที่มีศักยภาพต่ำทั้ง 2 แห่งนั้น ขาดทั้งความพร้อมในการรองรับการท่องเที่ยวและมีสภาพการทำการเกษตรที่สามารถพบเห็นได้ง่าย ทัวไป จึงไม่มีจุดเด่นที่ดึงดูดใจได้ เมื่อตัดทั้ง 2 แหล่งดังกล่าว ออกไป จะทำให้ภาพรวมของแหล่งเกษตรกรรมในกลุ่มนี้ มีความน่าสนใจสูง เนื่องจาก เมื่อพิจารณาลักษณะของแหล่ง จะพบว่า มีลักษณะที่หลากหลาย อยู่ในพื้นที่ที่มีกิจกรรมการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง ได้แก่ อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพิมาย เป็นต้น

5.3 การบริการการตลาดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม

ในปัจจุบัน ความต้องการเดินทางท่องเที่ยวในพื้นที่เกษตรกรรมเริ่มมีมากขึ้น ทั้งในกลุ่มนักท่องเที่ยวทั่วไปและนักท่องเที่ยวที่สนใจการเกษตรเป็นพิเศษ แต่จากข้อมูลของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยที่กำลังดำเนินการศึกษาเพื่อกำหนดแนวทางพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร นั้น พบว่า ยังมีบริการนำเที่ยวเชิงเกษตร (Agrotourism) โดยตรง น้อยมาก เช่น บริษัทมติชน โดยนิตยสารเทคโนโลยีชาวบ้าน ที่เน้นการนำเที่ยวเพื่อเรียนรู้เทคนิค ความรู้เกี่ยวกับการทำการเกษตรประเภทต่าง ๆ ที่น่าสนใจในพื้นที่เกษตรที่ประสบผลสำเร็จ สำหรับบริษัทนำเที่ยวอื่น มักจะจัดนำเที่ยวเชิงเกษตรในรูปของการผสมผสานกับแหล่งท่องเที่ยวหลักประเภทอื่น ๆ เนื่องจากในทัศนะของผู้ประกอบการเห็นว่า ปัจจุบันพื้นที่เกษตรยังไม่มีศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวหลัก อย่างไรก็ตาม ผู้จัดรายการนำเที่ยวสามารถให้บริการนำเที่ยวในแหล่งเกษตรกรรมให้กับนักท่องเที่ยวได้ ถ้านักท่องเที่ยวต้องการ ทั้งนี้โดยจัดในรูปแบบกลุ่มทัวร์ (Tour Group) แต่ละกลุ่มต้องมีนักท่องเที่ยวไม่ต่ำกว่า 5 คน มีระยะเวลา 3-5 วันขึ้นไป

รูปแบบการให้บริการนำเที่ยวเชิงเกษตรกรรมต่าง ๆ มีหลายรูปแบบ ดังนี้

- 1) นำเที่ยวสวนผลไม้ ซึ่งปัจจุบันได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวมากขึ้น ในขณะที่เกษตรกรรมบางรายจัดสวนเป็นแหล่งท่องเที่ยวอยู่แล้วทั้งในรูปแบบของการแวะชม ชิม ผลไม้ หรือให้บริการพักผ่อนสำหรับนักท่องเที่ยวด้วย
- 2) นำเที่ยวสวนไม้ดอกไม้ประดับ ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวมาก ทำให้บริษัทนำเที่ยวหลายแห่งจัดรายการนำชมสวนดอกไม้ เช่น ทูงทานตะวัน สวนดอกไม้ที่จังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้น

3) นำเที่ยวเทศกาลวันเกษตรของจังหวัดต่าง ๆ เป็นการท่องเที่ยวอีกประเภทที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวและมักใช้บริการบริษัทนำเที่ยวให้จัดรายการนำเที่ยวให้ในงานเทศกาลเกษตร เนื่องจากมีผลิตภัณฑ์เกษตรมากมายมาจำหน่าย ขณะเดียวกันนักท่องเที่ยวยังได้รับทราบข้อมูลต่าง ๆ ได้จากเอกสาร เจ้าหน้าที่หรือเกษตรกร จากงานดังกล่าว

4) นำเที่ยวสวนสมุนไพร นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มักเดินทางไปเพื่อศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับพรรณพืชที่สามารถสกัดเป็นยารักษาโรค ในบางพื้นที่ เกษตรกรยังได้จัดแสดงวิธีสกัดสมุนไพร คุณสมบัติของพืช / ยาสมุนไพร ไว้ให้นักท่องเที่ยวได้ศึกษา

5) นำเที่ยวพื้นที่เกษตรทั่ว ๆ ไป เช่น การไปชมการทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์ การทำประมง การทำนาข้าว เป็นต้น

ทั้งนี้ บริการการท่องเที่ยวที่บริษัทนำเที่ยวจัด มักอยู่ในรูปแบบแพ็คเกจทัวร์ (Package tour) ที่รวมถึงบริการมัคคุเทศก์ ด้วย สำหรับการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ของบริษัท จะแนะนำนักท่องเที่ยวโดยเอกสารแผ่นพับเป็นหลัก

อย่างไรก็ตาม ยังมีบริการการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในรูปแบบต่าง ๆ นอกเหนือจากการเที่ยวชมทั่วไป ทั้งในรูปแบบและองค์การจัดการจัดการ เช่น การยกยอ การขี่จักรยาน จนถึงการชิมไวน์ ปัจจุบันมีบริษัททางการเกษตรขนาดใหญ่ ได้เปิดบริการการท่องเที่ยวในลักษณะนี้ โดยจัดบริการในรูปรีสอร์ท - เรือนพักสวนเกษตร และมีการจัดกิจกรรม เช่น การขี่ม้าชมไร่ นั่งรถแทรกเตอร์ นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริม พัฒนามุมบ้านให้เป็นศูนย์ท่องเที่ยวเกษตร โดยดัดแปลงยุ้งข้าวเพื่อทำเป็นที่พัก หรือการพานักท่องเที่ยวไปทำนา ปลูกผักสวนครัว เป็นต้น

5.4 ลักษณะเฉพาะของเกษตรกรรมที่สนับสนุนโครงการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา

จากการศึกษาอุปสงค์ทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม ได้แก่ ความต้องการ และความคิดเห็น ทศนคติ ของนักท่องเที่ยวกลุ่มต่าง ๆ ที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม รวมทั้งการศึกษาข้อมูลอุปทานทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมที่ได้จากการสำรวจข้อมูลพื้นที่เกษตรกรรมในพื้นที่ศึกษา ที่ได้นำเสนอไว้ข้างต้น นั้น กล่าวได้ว่า ลักษณะเฉพาะของเกษตรกรรมที่สนับสนุนโครงการท่องเที่ยวจังหวัดนครราชสีมาและพื้นที่ต่อเนื่อง มีลักษณะ ดังนี้

1) เป็นแหล่งเกษตรกรรมที่มีคุณค่าของแหล่งเกษตรกรรม ได้แก่ สภาพกายภาพ ชีวภาพ หรือพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ในพื้นที่ รูปแบบ แนวคิด แนวปฏิบัติในการทำเกษตรกรรม เทคโนโลยี วิถีเกษตร ในพื้นที่เกษตรกรรม ที่มีความโดดเด่น เป็นเอกลักษณ์ สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

ในทัศนะของนักท่องเที่ยวทั่วไปและนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม มีความสนใจร่วมกันอย่างเห็นได้ชัดในเรื่องของสภาพแวดล้อม ทิวทัศน์ ความสวยงามที่เกิดจากสภาพกายภาพของพันธุ์พืชต่าง ๆ สำหรับในประเด็นด้านรูปแบบเทคโนโลยี รวมทั้ง แนวคิด ปรัชญา รูปแบบ ในการดำเนินการเกษตร ตลอดจน สภาพชีวิตสังคมเกษตร นั้น จะมีความน่าสนใจ และสามารถดึงดูดใจ นักท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมได้มากกว่านักท่องเที่ยวทั่วไป

ทั้งนี้เมื่อจำแนกพื้นที่เกษตรกรรมในพื้นที่ศึกษาที่มีศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม ตามลักษณะพื้นที่ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรมเฉพาะราย ซึ่งมีอยู่ถึง 16 แห่ง ในจำนวนนี้เป็นแหล่งที่มีศักยภาพสูงถึง 6 แห่ง ศักยภาพปานกลาง 7 แห่ง รองลงมาคือ หมู่บ้านเกษตรกรรม และพื้นที่เกษตรกรรมของราชการ จำนวนเท่ากัน คือ 3 แห่ง (ตาราง 5.7)

ตาราง 5.7 ลักษณะเฉพาะของเกษตรกรรมในพื้นที่ศึกษา จำแนกตามลักษณะพื้นที่

ลักษณะพื้นที่	จำนวน (แห่ง)	ศักยภาพทางการท่องเที่ยว		
		สูง	ปานกลาง	ต่ำ
1. หมู่บ้านเกษตรกรรม	3	1	2	-
2. พื้นที่เกษตรกรรมเฉพาะราย	16	6	7	3
3. พื้นที่เกษตรกรรมของราชการ	3	2	1	-
4. ตลาดเกษตร	1	-	1	-
5. อื่น ๆ	2	-	1	1
รวม	25	9	12	4

ที่มา : การสำรวจ

และหากพิจารณาลักษณะเฉพาะของเกษตรกรรมในพื้นที่ศึกษา ที่มีศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม โดยจำแนกตามประเภทของผลผลิต พบว่า ส่วนใหญ่เป็นสวนผลไม้ / ผัก มีจำนวน 9 แห่ง รองลงมาคือ ไร่สวนผสม และ สวนดอกไม้ มีจำนวน 5 แห่ง เท่ากัน (ตาราง 5.8)

ตาราง 5.8 ลักษณะเฉพาะของเกษตรกรรมในพื้นที่ศึกษา จำแนกตามประเภทผลผลิต

ประเภทผลผลิต	จำนวน (แห่ง)	ศักยภาพทางการท่องเที่ยว		
		สูง	ปานกลาง	ต่ำ
1. สวนดอกไม้	5	3	1	1
2. สวนผลไม้ / ฝัก	9	3	3	3
3. ไร่นาสวนผสม	5	2	3	-
4. ปศุสัตว์ / ประมง	2	-	2	-
5. นาข้าว	1	1	-	-
6. อื่น ๆ	3	-	3	-
รวม	25	9	12	4

ที่มา : การสำรวจ

2) เป็นแหล่งเกษตรกรรมที่มีความพร้อมในการรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ เรียงตามลำดับความสำคัญ ดังนี้

2.1) มีการบริหารจัดการแหล่งเพื่อรองรับการท่องเที่ยว ได้แก่ การกำหนดกฎระเบียบ ในการเข้าชม การจัดทำการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ซึ่งพื้นที่เกษตรกรรมในพื้นที่ศึกษาที่มีค่าคะแนนสูง มีเพียงแห่งเดียว คือ สวนมะนาวด่านเกวียน

2.2) มีข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว ข้อจำกัดส่วนใหญ่ของพื้นที่เกษตรกรรมที่เป็นอุปสรรคต่อการเดินทางท่องเที่ยวที่พบในพื้นที่ศึกษาได้แก่ การต้องติดต่อและขออนุญาตล่วงหน้า หรือการต้องติดต่อกับส่วนราชการ เช่น เกษตรอำเภอ นอกจากนี้ ยังเกี่ยวข้องกับฤดูกาลที่จะมีผลผลิตทางการเกษตร อย่างไรก็ตามพื้นที่เกษตรกรรมส่วนใหญ่ในพื้นที่ศึกษาจะสามารถเข้าชมได้ตลอดปี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พื้นที่เกษตรกรรมประเภทไร่นาสวนผสม

2.3) มีสภาพแวดล้อมที่ดี (ลำดับความสำคัญเท่ากับ 2.2) เนื่องจากพื้นที่เกษตรกรรมส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ชนบท จึงทำให้มีสิ่งแวดล้อมที่ดี ไม่มีมลพิษ ค่าคะแนนส่วนใหญ่ของพื้นที่เกษตรกรรมในพื้นที่ศึกษาจึงอยู่ในระดับสูงและปานกลาง

2.4) มีความสะดวกในการเข้าถึงแหล่ง เนื่องจากพื้นที่ศึกษามีระบบโครงข่ายการคมนาคม โดยเฉพาะระบบถนนที่พร้อม มีสภาพดี จึงเป็นความได้เปรียบในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตามพื้นที่เกษตรกรรมบางแห่งตั้งอยู่ห่างจากถนนหลักและสภาพไม่ดี จึงเป็นอุปสรรคในการเดินทางเข้าถึง ทำให้พื้นที่เกษตรกรรมประเภทเดียวกันที่สามารถเข้าถึงได้สะดวกกว่า จะเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวสูงกว่าได้

2.5) มีสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการนักท่องเที่ยวพร้อม พื้นที่เกษตรกรรมในพื้นที่ศึกษาที่มีความพร้อมในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการทางการท่องเที่ยวส่วนใหญ่ จะเป็นพื้นที่เกษตรเฉพาะรายที่มีขนาดค่อนข้างใหญ่หรือมีทุนสูง เช่น สวนองุ่นบ้านคลองไผ่ สวนมะนาวด่านเกวียน สวนดอกไม้เมืองพร หรือพื้นที่เกษตรกรรมที่เป็นของราชการ ที่มีงบประมาณแผ่นดินสนับสนุน

3) เป็นแหล่งเกษตรกรรมที่อยู่ในโครงข่ายการท่องเที่ยวหลักของพื้นที่หรือใกล้เคียงกัน โดยที่สามารถเชื่อมโยงเข้ากับโครงข่ายการท่องเที่ยวหลักได้ ทั้งนี้ เนื่องจาก การตั้งอยู่ในโครงข่ายการท่องเที่ยวหลักของพื้นที่หรือใกล้เคียงนั้น เป็นข้อได้เปรียบด้านโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการทางการท่องเที่ยวที่มีการพัฒนาไว้แล้วอย่างเพียงพอสำหรับกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีอยู่เดิม ขณะเดียวกันก็สามารถใช้ประโยชน์จากตลาดการท่องเที่ยวที่มีอยู่แล้ว โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวทั่วไปที่เดินทางท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา

อย่างไรก็ตามการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมสำหรับนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจการเกษตรเป็นพิเศษ หรือการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมแบบเข้มข้น นั้น ยังมีความสามารถที่จะพัฒนาได้ในรูปแบบที่แตกต่างจากการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมทั่วไป แต่ในระยะแรกนี้ยังจะจำกัดในกลุ่มเล็ก ๆ ที่มีความสนใจเฉพาะด้าน